

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovecu 10. maja 1882.

Št. 9.

Dr. Vošnjakov govor zastran ljudskih šol na Koroškem.

(Dalje.)

Knezoškof Wiery pravi dalej (bere): „Kakor se vidi iz tega, kar se godi, menjka slovenskim občinam — ali prav za prav njihovim govornikom — skoz in skoz vse poznanje in razumljenje, zakaj da so prav za prav ljudske šole; da se pa duhovniki v to reč mešajo in ljudi podučujejo, to se bode morebiti šolskim uradnikom zdelo prenevarno in predrzno.“ Zares! v tistoj liberalnej dobi je bil velik spektakelj ali polom, če se je duhovnik predrznil v šolskih stvareh spregovoriti kako besedo in spodikale so se mu klerikalno-narodne agitacije, kakor da bi duhovnik zato, ker v kakej šolskej stvari svoj glas povzdigne, moral biti klerikalen agitator (podšuntovec), in kakor da bi on, ki vsred ljudstva živi, in reči moram, na Koroškem ž njim trpi, ne bil najprej poklican, da odda sodbo in pove svoje mnenje. Ta sodba 97 katehetov več velja in tehta, kakor nasprotna izjava ali sodba vseh županov na Koroškem. (Zares je taka, - na desnici).

Nemški knezoškof toži dalje: „Resnica je, da so na nekterih čisto slovenskih šolah trdi Nemci postavljeni za učnike (čujte, na desnici), in da dotični šolski predstojniki sami prosijo za take učnike!“

Potem se knezoškof Wiery obrača proti temu, kar je deželni šolski svet trdil zastran klasifikacije. On je ravno teh misel, kakor sem jih jes zgorej pokazal in meni, da med tem, da kateheti zoper šole tožijo, šolski uradi pa zadovoljni so in jih hvalijo, ni nobenega navskrižja; vzroki tega so tisti, ki sem jih zgorej omenil.

Na koncu prosi knezoškofski ordinarijat ministerstvo, naj bi za vse slovenske in po jeziku mešane šolske kraje veljavno odločbo izdalo in kakor je treba, zaukazalo, da zanaprej ni le samo dopuščeno, kakor dozdej, da se slovenščina učiti sme, temuč da se slovenščina postavi med obligatne (zapovedane) predmete in da se jej odkazuje ure, v kterih se mora učiti. Ordinarijat je že zadovoljen, ako se slovenščina postavi med obligatne predmete. Gospoda moja! Ali je to prav in pametno, ali so to normaljne razmere, ako matrai jezik še med obligatne predmete postavljen ni in se podučuje v ptujem jeziku in ako se materinščina koj v prvem letu, naj dalej o Veliki noči, že pahne iz šole? (Čujte, na desnici).

Pa ne samo ordinarijat, celó koroški učitelji so se pri učiteljskem zborovanju, kterega so imeli

v Pliberci 29. in 30. marca 1875, izrekli za to, da se mora slovenski jezik v prvem letu na vsako vižo in nepogojno za učni jezik rabiti in slovenski otroci se morajo vsaj v prvem letu po slovensko podučevati.

Pa tudi za to, kar je ta deželni šolski zbor sklenil, deželni šolski svet ni nič maral in na njega ni jemal nobenega ozira, pa tudi naučno ministerstvo Stremayer je kar kratko odbilo knezoškofijsko pritožbo. (Dalje prihodnjič.)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Celovec. (Slovenci a leluja!) Gospod minister dr. Pražak je 18. aprila 1882, št. 20.513/1881 na višo sodnijo v Gradcu izdal ukaz, da se imajo pri sodnijah izpovedbe prič in prisege v civilnih zadevah, kakor tudi izpovedbe obdolženih in prič v kazenskih zadevah, če so zaslišani samo slovenskega jezika zmožni, v celem obsegu v slovenskem jeziku v zapisnik zapisati; dalje, da se imajo sprejemati vse v slovenskem jeziku pisane vloge in prošnje in to tudi od takih strank, katere so zmožne nemškega jezika. Ta ukaz velja za Kranjsko, spodnji Štajer, in za slovenske in namešane sodnijske okraje na Koroškem. Ti sodnijski okraji na Koroškem so: Belak, Borovlje, Celovec, Doberlaves, Pliberk, Podkloster, Rožak, Šmahor, Št. Pavelj, Trbiž, Velikovec in Železna kapla.

Vemo, da bote Slovenci vsi veseli, hvalo in slavo peli gosp. ministru. Dosedaj ste bili prisiljeni, v nekterih sodnijah nemško lomiti, toljmača seboj jemati in plačevati, tudi semtertje zavoljo slovenskega jezika kako grenko požirati, nemške zapisnike podpisovati in v vednej skrbi in v strahu živeti, ali je toljmač tako sodniku povedal, kakor ste rekli in ali ga je sodnik prav razumel, ali se je v zapisnik tudi tako postavilo, kakor ste vi rekli. Glejte, zanaprej bode vsa druga, bode pravičnejši in boljši za vas. To je storilo ministerstvo grofa Taaffe-ja, kterega nemško-liberalna stranka „fakcijske opozicije“ tako sumničji in črni, vreči in pokopati hoče. Tudi zavoljo tega nam Slovencem pravičnega ukaza bode taka; bote že slišali in brali, kakošen hrup bojo zagnali, da je nemštvo v nevarnosti, da se nemški sodnijski uradniki preganjajo in se jim krivica in sila dela. Vse to pa ni res, vse to je le laž in obrekovanje! Visoko ministerstvo tako dela in tirja, kakor dela in tirja vsak trgovec, vsak krčmar in vsak mojster. Ti vsi tirjajo, da morajo njih pomagavci in služabniki tistih ljudi jezik in be-

sedo znati, s katerimi imajo opraviti. Zakaj bi visoko učeni gospodje, kateri so dobro plačani in kateri Slovencem pravico sodijo in imenitna opravila opravljajo, ne znali tistega jezika, ki ga Slovenci govorijo? To pa je nam Slovencem vse eno, ali so naši gg. sodnijski uradniki Slovenci, ali Nemci, ali Madjari, ali Italijani itd., da so le zmožni našega jezika in z nami postopajo postavno in pošteno. — Slovenci! zaupajte sedanjemu ministerstvu in ne dajte se motiti kričačem in pisačem „fakcijske opozicije“! Le potrpite še malo, sčasoma dobimo vse, tudi šole!

Iz Velikovske okolice. (Prezgodnje zatrijančenje; Slovenci so nevoljni; ribarska pravica.) Meseca januarja so bile v Vovbrah volitve za občinski odbor. Vse je bilo veselo, da so bili izvoljeni sami vrli možaki trdi Slovenci. Tudi jes sem „Miru“ hitro sporočil to veselo novico in lepo zatrijančil novemu odboru, kakor to delajo na Kranjskem, ki iz turna z zvonovi naznanjajo kako veselo ali slovesno prigodbo. Pa, Bogu bodi potoženo! menda sem se preneglil! Tudi v Vovbre je iz Grebinj pribandralo tisto kontrabantarsko pismo, v katerem se protestira zoper gosp. dr. Vošnjaka, ki se je v državnem zboru tako moško potegnil za nas Slovence. To pismo je, kakor je bilo v „Miru“ brati, tudi podpisal Vovbrški župan gosp. Špek po domače Jurej. Jes poznam dobro prebivalce Vovbrške občine in vem, da jih ni med njimi štiri ali pet, ki bi hoteli, da bi se njih čisto slovenski otročiči v nemškem jeziku podučevali in celih osem let v šolo hodili, — vsi hočejo krščanske, sprva slovenske šole, v katerih se pa poznej tudi kaj nemškega pridene, in šestletne šole, iz katerih potem šolarji prestopijo v nedeljsko šolo. Žalost med občinarji je torej velika in slišal sem praviti, da farmani Št. Peterške fare že prevdarjajo, ali in kako bi se mogli od Vovbrške občine ločiti. Gotovo pa je, da so volje, če bo treba, g. dr. Vošnjaku poslati pohvalno pismo in prositi za slovensko šestletno šolo. — Tudi na Rudi s svojim novo izvoljenim županom, gospod Rup-om, niso zadovoljni. Tudi tam boli Slovence, da je brez vse seje in prašanja podpisal kontrabantarsko pismo in da nič ne stori zastran ribarske pravice. Tam ima občina pravico ribiti v vodah, ki se na levem bregu izlivajo v Dravo. Občina potrebuje denarjev in bi lahko za ribarsko pravico dobila kaj najemnine. Gospodje župani! ne zabite, da ste očetje in varhi svojih občinarjev! Varujte njih jezik, njih pravice in njih mošnje!

Iz spodnje Rožne doline. (Občinske zadeve; stavbe pri Dravi.) Pri občini sosedne Bistrice se je te dni precej spreobrnilo. Nanos na vrat se je napravila rajtenga Bistriške občine; ne vem, kaj da je to potrebno reč tako naglo sprožilo. „Volksstimme“ v Celovcu se je pritožila, da je v Rožnej dolini takih občin, pri katerih se za l. 1881 rajtenga še dozdej ni naredila. Morebiti da je pritožba komu močno pod nos štoknila. „Mir“ pa je lepo pohvalil Vetrinjskega župana gosp. Jezernika, ki vsako leto koj po novem letu občinsko rajtengo na črno tablo obesi, da jo vsakdo lahko pregleda. Morebiti da se je ta očitna pohvala tako zlo dopadla. Pa naj si bode to ali uno, resnica je ta, da se je kratko

potem rajtenga za Bistriško občino hitro napravila. Pri tej priložnosti se je pri tej seji tudi fužinski vodja, gospod Tobeitz, prvi občinski svetovalec in dosedanji tajnik ali sekretar, svoje službe kot tajnik odpovedal. Več let je to službo vestno in brezplačno opravljal, za kar mu je cela Sveška fara gotovo hvaležna; le to je škoda, da ne zna slovensko in da veliko občinarjev, trdih Slovencev, ni moglo z njim se pogovoriti. Zdaj imajo menda novega tajnika, ki je vaje peresa, je domačin in zna dobro slovensko. Bog daj srečo! — Drava pod Svečami že čez 50 let hudo dere in jemlje, tako da je veliko najboljše zemlje, pa tudi že par pohoštev splavalo po Dravi. Ljudje so seveda jamrali in sklepali, storili pa niso skorej ničesar; pa so tudi za tako podvzetje preubožni in preslabi. Pred nekimi leti se je nabralo nekaj denarjev menda 500 gold. in vložilo v Celovško hranilnico, naj tam obresti donaša in narašča. Med tem pa tudi Drava — svoja frava — dela po svojej trmi in škoda narašča od dne do dne. Slišal sem praviti iz zanesljivih ust, da je že narejen načrt ali plan, kako se bode od Tonjaka do spodnje Bistrice desni breg zabranoval, da Drava ne bode več mogla take škode delati. Te stavbe bojo po načrtu veljale okoli 13.000 gld. Od teh 13.000 gld. bodete državna in deželna denarnica plačale vsaka po 40%, ali vsaka po 5200 gld., sosesčina pa 20% ali 2600 gld. Gotovo bode za to pomoč cela sosesčina deželni c. k. vladi in deželnemu odboru srčno hvaležna. Da bi se delo le skorej začelo!

Iz Bilčovske fare. (Nova šola; Dravski predor.) Nekdaj so se prebivalci Bilčovske fare živili z bilenjem; iz bilj so slamnjake narejali in po svetu prodajali. Vse to je minulo in zdaj od tega živijo, da svoje pridelke v Celovec nosijo in vozijo. Ta fara šteje blizu 1000 duš in dosedaj ni imela šole; lani se je postavila šolska hiša, ki se od daleč lepo lesketa in veselo gleda v prijazno Rožno dolino. Ljudje so bolj revni in živijo pri težavnem delu in trdem kruhu, seveda bojo torej stroške za novo šolo težko plačevali, pa vendar bojo to radi delali, če se bode šola tudi prav vravnala. Mi Bilčovščani smo Slovenci in hočemo slovensko, krščansko in šestletno šolo. Zatorej smo vsi žalostni brali in slišali, da je naš gosp. župan tisti salamenski protest proti dr. Vošnjaku podpisal. Prej ko ne ta pametni mož in dober Slovenec ni prav zastopil, kaj v nemškem protestu stoji in kaj se je po nemško govorilo. — Dravski predor, ki je v Željučah svojeglavni Dravi odkazal novi rov, se dobro obnaša: v starem rovu proti Brežnjam skorej nič vode ne teče več. Da bi le tako ostalo! Pa to je žalostno, kar se pripoveduje, da se Željučani in Brežnjarji zavoljo loga pravdajo. Menda so si že dohtarje poiskali in najeli. To je pač žalostno! Boljša je kratka sprava, kot dolga pravda. Ubogi pravdarji bojo kravi prikladali, dohtarji jo bojo pa molzili; tako sem nekaj vidil na lični podobi. — To bi pa bilo pametno, kar sem slišal praviti, da se mislijo Št. Iljčani od Verbske občine ločiti in se združiti z občino Vesico. Imeli bi gosp. župana bolj pri roci, bi bili sami dobri Slovenci skupej; in bi tudi gotovo menj plačevali.

Iz Vetrinjske okolice. (Še enkrat o Morovej družini.) Bil je nekdanj čuden vitez Don Quixotte (Donkišot); ta si je sam izmislil, da vidi pred seboj velikanskega korenjaka in je začel proti njemu s sabljo mahati in se braniti, — pa kaj je stalo pred njim? Lesen mlin na sapo! Ta basen mi je prišla na misel, ko sem bral, kaj se v Vetrinji godi. Gosp. Seebacher - Jezernik, Vetrinjski župan, je hitro sklical občinski in šolski krajni odbor; oba odbora sta se v bran postavila za žl. Morovo družino. Ravno to so storili delavci v žl. Morovej tovarni ali fabriki. Kar so sklenili, ponatisniti so dali v „Celovčanki“ in v „Freie Stimmen“. Delalci so še po vrhu pohvalno in zaupno pismo, krasno pisano in okinčano, po deputaciji izročili žl. Morovej družini. — Ali to ni prava in pristna donkišotarija? V mojem dopisu ni nobene besedice grdivne, obrekovalne ali lažnjive, — in tak hrup in ropot; res je: Fakcijska opozicija zna iz muhice stvariti leva. — Kje sem pisal, da žl. Morova družina sovraži Slovence? Pisal sem le, da se gospod Leopold kaže nasprotnika Slovencev v deželnem in državnem zboru; ali mar to ni res? Od žl. Morove družine ni besedice! — Sto in stokrat me peljejo opravila v Vetrinj in njegovo okolico, — pa še nikoli nisem nikogar žl. Morove družine videl v kakej kmečkej hiši. Torej je resnica, kar sem pisal: „da malokdaj hodijo med prosto ljudstvo.“ Tega pa nisem pisal, da bi se ne obhodili s svojimi delavci, ali da bi se proti njim obnašali mrzlo in sirovo. Znano je, da je žl. Morova družina prijazna, dobrotljiva in milostna. — Dalje sem pisal, da je Vetrinj, kjer je fabrika ali tovarna, zelo ponemčen; tega pa nisem pisal, da je žl. Morova družina tega kriva in ponemčuje, to so le delavci sami v svojej izjavi rekli, ker pišejo: „Zato, da ima Vetrinj že odnekdaj nemško šolo, gre za hvala žl. Morovej družini, ker sije za to prizadevala.“ — Da moje besede: „Slovenske roke in glave so jim pripomagale do bogastva in imenitnosti“, na to merijo, delavce zoper žl. Morovo družino šuntati, to se pravi: mojim besedam silo delati in ta pomen iz trte zviti. — Tega se pa ne čudim, da kričači „fakcijske opozicije“ v Celovcu in Celovškej okolici ropotajo in ščunjejo zoper „Mir“, ki zvesto in moško podpira in brani ministerstvo grofa Taaffe-ja. Temu se pa res čudim, da naša „Celovčanka“ — naš vladni list — z „Fr. St.“ in s „Südd. Post“ v eden in isti rog trobi zoper „Mir“ in Slovence, ki se hočejo otrestiti sramotivnega jarma „fakcijske opozicije.“

Iz Medborovnic. (Šolska komisija.) Krajni šolski svet v Glinjah je večkrat slišal pritožbe ne samo od tacihi staršev, ki hočejo slovensko šolo, temuč tudi od tacihi, ki na nemško plat bijejo. Tožili so starši, da se otroci premalo naučijo, in da ne znajo niti slovensko niti nemško. Zatorej je šolski svet za svojo dolžnost spoznal, da na deželni šolski svet prošnjo vložijo, naj se šola v Glinjah tako uravna, da se bo v slovenskem jeziku podučevalo, za nemški nauk pa se vsak teden tri ure v viših razredih odločilo. Človek obrača, Bog pa obrne, čujte, kaj se zgodi!

26. aprila ob 10 uri predpoldnem prideta iz

Celovca gosp. c. k. okrajni glavar Kronik in c. k. okrajni nadzornik Prešern. Zdajci vkažeta, naj se na nos na vrat šolski odbor skliče, kar pa na kmetih, kjer odborniki daleč odsvaksebi stanujejo, ni bilo mogoče. Škoda, pa tudi čudno, da se to prej odboru pismeno naznanilo ni. Gospôda se poda v šolo in tam se učenci preskušajo blizo do dvanajstih. Zdaj je bilo zaukazano, naj se ob enej snidejo vsi, ki šolo vzdržujejo, vsi, ki imajo otroke že v šoli ali jih bojo imeli za šolo. Ti naj se zberó in povejo svojo voljo, kakošna naj bode šola v Glinjah.

Privrelo je vkup nepričakovano veliko ljudi. Gosp. c. k. okrajni glavar jim stavijo na enkrat dvoje prašanj:

1. Zakaj da predpoldnem niste prišli v šolo poslušat, kako se otroci izvrstno dobro podučujejo, ker že znajo dobro brati in pisati slovensko in nemško?

2. Ali vam je znano, kaj krajni šolski svet v temle pismu prosi in hoče imeti? — Pri tem se pokaže skup zavrano pismo. Seveda so ljudje eden za drugim odmajevali, da jim ni znano — ker od preskušnje v šoli niso nič vedeli, noter v pismo pa nihče ne vidi. Zdaj so letele nektore ojstre in grenke besede zoper načelnika krajnega šolskega sveta in po teh besedah se še le razvije pismo in začne pripovedovati, da so leta 1869 tedanji občinski očetje prosili za nemško šolo, (to pa je bila Medborovniška večina, ktera pa je že več kot 8 let od Glinjske odločena in pošilja svoje otroke v Borovško šolo, toraj ta izjava nima več nobene veljave). Potem se spet vnovič stavi vprašanje: „Ali bi radi vedeli, kaj piše zdanji vaš kr. šol. svet?“ Prav počasno in s povzdignenim glasom se razreši ta vganka: „Ti hočejo samo čisto slovensko šolo“!?

Potem se je jelo živo in mikavno popisovati in povdarjati, kako lepo, koristno in potrebno da je znati nemško. Nekterim pričujočim se je pa to hvalizanje vendarle predebelo zdelo, tako da so se glasovi zaslišali: „Ja! Ako hočete iz vseh naših otrok napraviti nemške gospode, kdo bode po tem pa delal?“ Na koncu se še ponovi vprašanje: „No zdaj mi pa povejte, kdo pa hoče, da bojo nja otroci nemško znali?“ Kje bi bil tako prismojen oče, ki bi tega ne hotel in želel, saj je znan pregovor: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. To tudi krajni šolski svet hoče in želi, kakor je tudi povedal v svojej vlogi ali pismu na deželni šolski svet.

Drugo prašanje pa je le to: Ali se morejo otroci slovensko in nemško naučiti? Ali je učitelj, ki zna slovensko le toliko, kolikor se je od matere, hlapcev in dekel naučil, tudi v stanu, slovensko podučevati tudi pri nar boljše volji, kaj pa še le tedaj, ko je učitelj, kakor jih je na cente, zagrizen nasprotnik slovenščine? Ali se otroci v šoli izvrstno dobro podučujejo in znajo že dobro brati in pisati slovensko in nemško, to naj sodijo šolske oblasti, — mi starši pa le to vemo, da doma otroci ne znajo dobro brati in pisati, da nam ne morejo sv. evangelja in drugih lepih Mohorjevih bukev gladko brati, in da nemških dopisov, ki nam dohajajo, ne razumejo, ja! še brati ne znajo. Ako bi se pa tako podučevalo, kakor je prosil in nasvetoval krajni šolski svet, znali

bi otroci slovensko brati, kakor da bi orehe grizel, zraven bi pa tudi že bolj priraščeni z nemščino več opravili in se je z večim veseljem in pridom poprijeli.

Glinjski šolski svet je prosil po svojej postavnej pravici za bolj slovensko šolo in priropotala je uradna komisija. V Celovcu se je v „Weinhalle“ več ko 20 županov brez vse pravice in proti postavi oglasilo za nemško, osemletno šolo; in vse je bilo prav in še pohvaljeno. To se marsikomu čudno dozdeva.

Iz Žabnic na Koroškem. (Elsbacher †.) Romarjem na sv. Višarje bodo dobro znani mož, ki so jih imeli navadno za mežnarja, pa bili so le cerkveni ključar ali kamrar pri romarski cerkvi na sv. Višarjih, gosp. Andrej Elsbacher. 2. maja smo jih pokopali. Imeli so sijajen genljiv pogreb, kterege so se v obilnem številu vdeležili farani, gospôda iz sosednjih trgov, iz Trbiža in Naborjeta, in devetero živih otrok. 27. aprila se vračajo od nekega opravka domov, ker je bilo že o mraku in potok, ki mu pravimo Trebiža, po močnem deževanju narasel, hočejo po železničnem mostu priti čez potok. O mraku ne zapazijo čuvežnja ob rampi, se na njem spotaknejo, z močjo v breg padejo in po tem silnem padcu so se gotovo znotraj poškodovali. Nedeljo jutro so se dali prevideti s sv. zakramenti in popoldne so sklenili svoje zemeljsko potovanje v svojem 70. letu. Visokih šol niso obiskali, pa bili so nadarjeni od Boga, ob enem pa delavni in pridni in s tem so si pridobili ono brihtnost in izkušnost, da so celo težke naloge in opravke dobro reševali. Gospôda jih je spoštovala zaradi poštenega mirnega značaja, sosedje so jim zaupali in jih volili vselej in povsod, kedarkoli je bilo za sosesko kaj važnega opraviti, za svojega pooblaščenca. V srenjskem odboru so bili že od leta 1850 do svoje smrti, mnogo let za svetovalca, celih 16 let za župana. V tej častnej službi so pa morali marsikaj grenkega požreti, zlasti v vojskinih letih 1859 in 1866. Do zadnjč omenjenega leta niso nosili berk. Ko jih pa neki večer huzarski ritmajster s sabljo po ramah jame obdelovati, svojih berk niso hotli več obriti — zavoljo večega respekta. In zares od tistihmal so imeli pokoj od huzarjev, ker jih več ni bilo v ves. — Svitli cesar so jim pa v priznanje zaslug v tem burovitem letu podelili „križec za zasluge“. — Celih 30 let so opravljali častno službo cerkvenega ključarja ali kamrarja in so s svojo priprosto, prijazno obnašo prikupili se romarjem domače in bližnjih dežel. Ker so bili brihtni, razumni in so imeli dober spomin, so bili nekak živ inventar in vedeli za vsako stvarco, kje je hranjena, kaj pomenja itd.; zatorej jih bodo ljudje močno pogrešali. Hvalevredno so skrbeli za farne uboge s tem, da so blizo 30 let imeli upravo premoženja tukajšne ubožnice; bili so vselej navzoči pri delenji almožne; ubogim in sirotam so izprosili marsiktero podporo in štipendije ali jim pripomagali v dobrotne zavode. Zadnjih 13 let so bili ud krajnega šolskega sveta in nekaj let mu tudi načelnik. Vse te službe so opravljali dobro in vestno, računni so bili vselej v lepem redu, zato so jim sosedje zaupali. Kdorkoli je potreboval svéta v kakej zadevi, pri ranjkem ga je gotovo dobil. Za svoje sosede so storili dosti

neprijetnih pot, pisarij in drugih opravkov; posredovali so pri izdelovanji ženitvanjskih pisem, pogodb, oporok; napeljevali so ljudi k varčnosti s tem, da so jim prihranjeni denar pošiljali v hranilnico. Na vse strani so blagodejno delovali in si s tem zaslužili hvaležnega spomina pri svojih sosedih. Pri vsem tem so bili pohlevna, dobra duša, radi veseli, pa vselej pošteno. Svoj matni jezik so vselej spoštovali, za njega pravico vrlo se potegovali o vsaki priložnosti, o volitvah, zborovanjih in pogovorih. Knjige družbe sv. Mohora, ki so jih dobivali v 2 iztisih, so radi prebirali, kakor tudi slovenske časnike. Od Boga prejetih talentov niso zakopali, ampak dobro so jih obračali v prid soseski in sosedom. Naj bi le vsi tako delovali in skrbeli, družine in občine bi bile dobro oskrbljene. V miru naj bo njih počitek!

Iz železne Kaplje. F. B. (Sv. misijon.) Gotovo do smrti bodo vsem vernim farmanom železne Kaplje v spominu ostali dnevi od 16. do 23. aprila. V teh dnevih smo imeli v farnej cerkvi sv. misijon. Že pred nekaj leti so mislili naš čast. občespoštovani gosp. župnik napraviti sv. misijon, pa hoteli so še popred farno cerkev znotraj popraviti, kar jih ni malo truda in denarjev stalo. Sedaj pa, ko je to delo dokončano, so tudi gosp. župnik svoje nekdanje misli izvršili in niso se bali ne stroškov, ne drugih zaprek in sitnost, sv. misijon se je moral napraviti. Držali so ga trije čast. očetje Jezuiti. Imeli smo vsaki den tri pridige s stanovnimi poduki vred, in sicer dvakrat v slovenskem in enkrat v nemškem jeziku. Vdeležila se je sv. misijona velika množica vernih, ne le samo iz kapelške fare, ampak tudi iz ptujih far je pridrla ogromno veliko ljudstva, tako da je bila cerkev veliko premala, posebno zadnji den 23. aprila. In to krščansko ljudstvo je pazljivo poslušalo izvrstne do srca segajoče govore za božjo čast in zveličanje neumrjočih duš vnetih misijonarjev. Solze so zalile mnogim poslušalcem oči in glasno zdihovanje se je slišalo večkrat po cerkvi. — Velikansk in častitljiv pa je bil konec sv. misijona dne 23. aprila. Že pri dopoldnevih dveh pridigah ni bila farna cerkev v stanu sprejeti vseh poslušalcev in trumama so še stali verni okrog cerkve, da bi vsaj eno ali drugo besedo pristregli. Popoldne ob treh pa se je vršilo pri D. M. v Trnji na pokopališču, (ker bi še polovica ljudstva ne prišla v cerkev), blagoslovljenje misijonskega križa in slednja slovenska pridiga. Toliko ljudi še Kaplja znabiti nikdar ni vidila pri kakem shodu, kakor tedaj. In ko se je po dokončanej pridigi procesija od D. M. v Trnji do farne cerkve vvrstila, ni bilo je skoraj ne konca ne kraja. — Obilen pa je bil tudi sad sv. misijona. Od prvega jutrajnega svita do temne noči so bile vse spovednice od spokornikov obdane. Pri spovedovanji je tudi izdatno pomagala vse hvale in časti vredna duhovščina bližnjih far, drugače bi ne bilo mogoče, da bi okoli 2500 vernih bili sprejeli zakramenta svete pokore in svetega rešnjega Telesa. — Kako veseli in zadovoljni da so bili naši verni farmani sv. misijona spoznalo se je iz prisrčne zahvale, katero je mnogo možev, žen in deklet čast. oo. misijonarjem h koncu misijona izreklo s solznimi očmi. — To je kratek popis sv. misijona, kateri se je med nami

vršil. Nekteri zasmehovalci vsega božjega so se iz njega norce delali in še ljudem, kateri so v enej ali drugej zadevi od njih odvisni, prepovedali se njega vdeležiti in pridige poslušati. Vsemu temu vkljub je bilo toliko ljudstva, da bi se tega ne bil noben človek v misel vzel. Bog daj tudi zasmehovalcem pravo pamet, da bi spoznali, da omika ne obstoji v zasramovanju vsega božjega, ampak v tem, da človek krščansko in čednostno živi in se enkrat večno zveliča.

Iz Vogerc pri Pliberku. (Župnik Ichzen-thaler †; novačenje; vreme.) Nekaj žalostnega za celo garo imam sporočati. Zgubili smo 21. aprila na f. sv. treh žrebjev našega ljubega očeta Jožefa Ichzenhaler-ja, kateri so 34 let nas pasli kot zvesti dušni pastir. Avgusta pretečenega leta so obhajali svojo zlato mašo in bili so, čeravno že v 74. letu še precej trdni. Ali letošnjo zimo so jeli hirati, napadla jih je vodenica, le težko so že hodili, pa vendar kot zvesti hlapec gospodov so do slednjega opravljali božjo službo; še par dni pred smrtjo so maševali. Pogreb je bil 22. aprila popoldne. Kako so bili rajni gospod Jožef vsem ljubi in dragi, vidilo se je pri pogrebu. Čeravno je bil pogreb v soboto popoldne, zbralo se je vendar 10 duhovnov, gospodi od bližnje fužine v Lipicah so poslali velik krasen venec, vogerski farmani so bili vsi zbrani pa tudi dosti ljudi od bližnjih far. Šest belo oblečenih deklic, ktere so bile za družice ali tete pri zlati meši, so šle z svečami zraven mertvaške truge in ko so gosp. dekan Bergman na grobu v lepem govoru vse farmane opomnili vseh dobrot, ktere so od rajnega gospoda prejemale, čulo se je le glasno ihtenje in jok po celem pokopališču. Vogerski pevci jim zapojejo še lepo pesem za slovo in žalostno se vsi razidemo. V četrtek 27. aprila so bila opravila za rajnim, ktere je opravljalo sedem mašnikov, prijatelji rajnega; tudi tedaj je bilo vse polno ljudi. Hvaležne ovčice so grob lepo okinčale, tako da ni bilo družega videti kot same rože. Na treh malih slavolokih, kateri so bili črez grob napravljeni, so bili primerni slovenski napis: Ljubezen, gorečnost, ne pozabite me. Rajni Jožef so bili priden dušni pastir, dober oče svojim farmanom in velik dobrotnik ubogim. Še letos o veliki noči so dali doma pitano kravo zaklati in vse meso med uboge razdeliti, tako da so za-se v Pliberk po mesa poslali. Naj v miru počivajo! — V Pliberku je bilo tudi aprila novačenja ali štelenga. Pravili so, da bi jih imeli od tega okraja blizo 60 vzeti, pa le 33 so jih našli, da bi bili za vojake pripravni. Rod postaja čedalje bolj slab; gotovo je tega veliko krivo, ker zdaj že šolarji kaditi začnejo, žganje pa že mali otroci pijó. Marsikteremu očetu se le dobro zdi, če njegov fant, kateri komaj hodi, že prav moško žganje piti zna; ta bo kerle, tako si misli, ko že zdaj tako potegne. Čuje se praviti, da so se fanti, kateri so bili pri novačenju, domu gradě na Prevalah hudo stepli, dva sta bila hudo ranjena, šest narhujših rogoviležev so v Pliberk v zapor prignali; pa kaj pomaga zapor, ko ni več leskovega olja, ta je nar bolji pomočnik za take serboritneže, ki se radi tepó. — Vreme imamo zdaj prav lepo, sadje lepo cveti, žito lepo raste, le rež je po hudih mrzlih vetrovih precej redka postala.

Dovje na Gorenskem. Veliko nesrečo Vam imam naznaniti. Sv. Jurja dan je neki posestnik iz Mojstrane v svojem gojzdu na Višjeku za Peričnikom svojega 20letnega, ravno k vojakom poterjenega sina ubil. Sin je od nedelje na ponedelek ponočeval: popoldne pa, ko se je naspal, šel je v gojzd za očetom, pa ne da bi očetu pomagal pri kopi, ampak da bi nekaj hlodov iz gojzda odpeljal in prodal. Oče pa tega nikakor ni pustil in začne se besedovanje in prepir. Sin zgrabi cepin, da bi očeta po glavi vdaril, oče pa se srečno umakne, potem pa v jezi sina z nekim porajkeljnom tako po glavi namaha, da je sin četr ure pozneje na mestu umrl. Oče se je sam gosposki naznanil. Tudi žalosten nasledek žganjepitju, kteremu je oče vdan in zavoljo kterega so se že popred večkrat s sinovi spoprijeli in stepli; na drugi strani je pa še bolj žalostno to, da otroci četrte zapovedi več ne spolnujejo! — Druga novica je ta, da pri nas novo šolo zidamo; kar je posebno zavoljo tega imenitno, ker smo se k temu čez 30 let pripravljali in je naša šola že v pregovor prišla. Če namreč kako zidanje ni šlo naprej, reklo se je: Tako dolgo zidajo, kakor šolo na Dovjem. — Naš kraj je po svetu razupit, da kmetje na nemškutarsko stran vlečejo. Pa to po krivici. Naši ljudje so le praktični. Ker imajo s Korošci in Tirolci kupčije z živino, in ker kot vodniki na hribe s ptujci veliko občujejo, jim nemščina tudi zelo prav pride, zatorej gledajo, da se otroci kolikor toliko nemščine navadijo in jih zato tudi na Koroško pošiljajo. Pri tem pa domačega slovenskega jezika ne zaničujejo, ampak želé, da bi v šolah in uradih slovenski jezik veljavo zadobil; zato je unidan tudi naša srenja tako prošnjo državnemu zboru na Dunaj poslala. Slava!

Od sv. Ane v slov. Goricah. (Velikonočni kresi in streljanje; popačena mladina.) Ginljivo je bilo gledati na veliko soboto zvečer na stotine in stotine kresov po mili slovenski zemlji; zlasti lep razgled je bil od svete Ane, ki na hribu med veselimi vinogradi stoji; povsod, kamur si pogledal, so ti migljaje te lučice nasproti, celo na visokem Pohorju ni manjkalo kresa. To je krasota, to povzdiguje visoko v nadzemske višave; s tem kažejo verni Slovenci veliko veselje vstalemu Zveličarju, da tem lepše lahko pojó: Aleluja. Naj le ta lepa navada pri Slovencih nikdar ne omrzne, ampak še privabi mnogo drugih, da bodo, kedar ne bo na veliko soboto večer vetra, začeli zažigati krese. — Enako je tudi ob teh dnevih občnega veselja streljanje v navadi. Fantje streljajo s puškami pri cerkvi med službo božjo, in s tem gg. duhovne pri sv. opravlilih motijo; to je v navadi daleč okrog, kjer so mi kraji znani. Vender s temi vrsticami nočem ovirati velikonočnega streljanja, pa Bogu bodi po-toženo! koliko nesreč se pripeti s streljanjem iz pušk. Mnogim je letos puško razneslo, nekterim je poškodovalo roko, drugemu obraz in enemu bi bilo skoraj oko iztaknilo. Torej ne streljajte s puškami, ampak z možnarji. Vsak premožen kmet si naj omisli možnarje in smodnik, ter strelja doma zvečer in zjutraj. To bi bilo veselje, duhovnikom in poštenim faranom bi ne bilo treba žalovati zarad motenja pri cerkvi! — Sedaj je

mladina po vseh okrajih popolnoma popačena. Fantič komaj strese šolski prah s čevljev, že začne z odraslimi fanti ponočevati, in mirne ljudi v spanji motiti. Deklica, ko je odložila šolske reči, že pozna skrivna pisma, za ktera starši, ki so še pošteni, ne smejo vedeti. Tem ponočnjakom že sv. postni čas ni bil svet, še celo na veliko soboto po noči so ti paglavci ukali in prepevali umazane popevke, sram jih bodi! Odkod neki to? Najpred odtod, da je osemletno šolanje, v katerem se učenci že slabo živeti učé. Za Boga kam bomo že prišli, ako bo tako napredovalo? Tudi starši sami so deloma krivi, da imajo tako popačene sine in hčere, ker jih premalo strahujejo. Sin sme svobodno ponočevati in se po krčmah pretepati, še smeji se nekteri starši k temu. Tobak kaditi se že v nežni mladosti nauči, ko še komaj pipo v ustih drži. Slišal sem mater, ki je rekla: Kako je mogoče, da se je moj Karlček tako lepo tobak naučil kaditi; to je lepo od krščanske matere! Oh sramota! Hči sme svobodno se lišpati in se v cerkvi pri zadnjih vratih nastavljati, s fanti v krčmi popivati, z njimi na plesišče hoditi itd. Pri tem slučajih še romarskih cerkev ne izvzamem. Ljubi starši in gospodarji! le skrbneje pazite na svoje otroke in podložne, skrbite, da bode vse v lepem redu in vse pošteno se obnašalo; smemo torej upati, da nam bo Bog dal obilnejši blagoslov.

Iz Gorice. (Ravnopravnost; podpiralno društvo; vreme; kukavice.) Kako se dela z našo mladino v srednjih šolah in z našim ljudstvom v uradih — rajše naj molčim, ker je tako že znano vsakemu, omikanemu človeku; pa upamo, da bode sčasoma boljši. Saj so tudi nekatere županije na Goriškem poslale državnemu zboru peticijo, naj se vpelje ravnopravnost slovenščine in ustanovi nadsodnija v Ljubljani. — Dne 16. aprila se je osnovalo tukaj: „Podporno društvo“; med ustanovniki beremo imena najboljših narodnjakov pa mestnjanov. Organizacije nam je treba posebno tukaj pa tudi drugod. Bog pomozí v to, da bi naši delalci, kakor v mestu tako na deželi, spoznali pravi in važni namen novega podjetja in da bi se vdeleževali koristnih skupnih posvetovanj in velikih dobičkov. Taka vredba je posnemanja vredna! — Pomlad imamo prav lepo, drevje je ocvetelo, črešnje so dozorele, narava je v najlepšem stanu, z eno besedo goriška okolica je oni, že mnogokrat hvaljeni vrt, na katerem si iščejo zdravja in moči tuji in domači bolniki. Res, slovenska Nica! Pa kaj sem izustil! Zmirom je bila Gorica slovenska in zdaj? Laška ali pa Lahonska, kakor jo imenujejo privandrani Lahi. Pri zadnji ljudske štetvi zapisalo se je 3500 Slovencev, drugi so pa vsi Lahoni, poitalijančeni Slovenci, prave kukavice, nad 14.000. Drugič spet kaj. Na svidenje!

Kaj pišejo naši časniki?

Vsi naši časniki vsi veseli slavijo ukaz ministra dr. P r a ž a k a, v katerem se sodnijam zakazuje, naj s Slovenci po slovenskih in jezikovnomešanih okrajih obravnujejo po slovenski. Vsi časniki izrekajo gosp. ministru svojo zahvalo in Slovence opominjajo, naj so tudi hvaležni, naj

vis. ministerstvu zaupajo in se ga trdno oklenejo. — Imenitno je tudi to, da je gospod dr. Jože S c h e l l, advokat v Pliberce, se v „Vaterlandu“ oglasil in potegnil za Slovence, „Volksstimme“ v Celovcu je ta sostavek ponatisnila, pa časnik „Fr. Stimmen“ so ga za to hudo napadle. Gospod dr. Schell je temeljito in jasno dokazal, kaj Slovenci nar manj smejo pri sodnijah tirjati in vsaj to se jim mora dovoliti. Odkar nam je gosp. dr. Pavlič zamrl, je gosp. dr. S c h e l l prvi in edini, ki se je izmed posvetnih učenjakov na Koroškem za Slovence očitno in javno potegnil. Slava! Slovenci, tega ne pozabite!

Kaj dela politika.

Delegacije ste dovolile blizo 22 milijonov, ki se potrebujejo za vstajo v Dalmaciji in Hrcegovini. — Minister skupnih financ Szlavy je odstopil, pa se še ne ve, kdo pride na njegovo mesto. Dobro da je šel; on je menda veliko kriv, da so se tam dole v Dalmaciji in Hrcegovini spuntali; on je tam delal magjarsko politiko. — Hrvaški zbor je sklenil, da spada Reka ali Fiume k Hrvaški; Magjari zavoljo tega razsajajo. — Slovenci na Ogrskem se ne ganejo in prenašajo mirno vse sile, ktere jim delajo Magjari. — Državni zbor obravnuje zdaj novo colno tarifo, ktera bode vrgla državni denarnici veliko milijonov, da se bode sčasoma tisti pomanklej ali deficit odpravil. — Levičarji se med seboj kavsajo in zdaj odpade ta zdaj uni; pred nekterimi dnevi je tudi svoj mandat odložil gospod Otič, kateri je bil voljen od Nemcev v Lavantinske dolini in v Št. Viškem okraji. Ni še znano, zakaj da je iz državnega zbora stopil. Ta gospod je obljubil, da bode v državnem zboru stal na desnici, pa jo je porisal med levičarje; — morebiti, da ga vest peče ali pa boleha! — Šolska postava in postava za stran poboljšanja letne plače duhovnikov pridete menda vendar še v tej sesijoni v obravnavo. Vse težko čaka! — Vstaja v Dalmaciji in Hrcegovini je podjana; tu in tam se še pokažejo vstajniki in ropajo; pa hitro so naši vojaki jim za petami in jih razpodijo. Zdaj navstane za vlado imenitna naloga, da prav uravna Krivošijo, in novo pridobljene dežele. Dosedaj to ni šlo srečno izpod rok. Magjarska in nemška sapa je preveč vlekla, — tam dole so Slovani, toraj po slovansko.

Na Nemškem bode mir med cerkvijo in vlado; Bismark — mož krvi in železa — se je moral ponižati in vdati. — Tem hujši se pa katoliškej cerkvi godi v Italiji, Švici in Belgiji, pa tudi na Francoskem. Francozi si spletajo šibo, ki jih bode pretepala do belih kosti. — Meseca avgusta bojo ruskega cara slovesno kronali; velikanske priprave se delajo, ali jim le nihilisti ne bojo štrene zmešali? — Irci so zmagali in Angleži so se morali vkloniti; z lepo se bode reč rešila. Vlada bo skrbela, da dobijo angleški grajščaki nekaj odškodnine, irski najemniki pa postanejo zemljiški posestniki. Vsaka sila do vremena. — V Afriki se tudi mede; na deželo Tripolis prežijo Turki, Egipčani, Angleži in Francozi; morebiti da se sprimejo.

Gospodarske stvari.

Sadjereja.

(Konec.)

Hruške.

1. Bela jesenska maslenka (puternica) ali naša cesarična.
2. Siva jesenska maslenka, tudi Izenbartova (hruška Hardy jej je podobna).
3. Dobra Lojza z Avrancha za mrzle kraje.
4. Boskova flašnica ali steklenka kaj rodovitna tudi v gornatem svetu.
5. Posteronica ali postervka, hoče mokrotno zemljo.
6. Napoleonovka ali Napoleonova maslenka (apotekarica) bolj v zavetju.
7. Dielovka ali Dielova maslenka, izvrstna rodovitna hruška.
8. Liegelovka zimska, Liegelova zimska maslenka, na Českem koperčka imenovana.
9. Maslenka kleržo (Clairgeau) kaj lepa, dobra in rodovitna hruška.
10. Zimska maslenka Neli tudi prav žlahtno in obilno rodi.

Kot namestne so se nasvetovale sledeče pe-
tere sorte:

- a) Maslenka cesarovič Ferdinand ali zimska Hardenpontova, kaj imenitna.
- b) Maslenka Josepina Mechelska, pozna zimska in kaj rodovitna.
- c) Maslenka zimska Dehantovka.
- d) Dolga zelena zimska hruška, tudi Virgoules imenovana.
- e) Maslenka Kolomasova jesenska.

Cepiči večine teh sort se dobijo v Celovcu v kmetijskem sadnem vrtu, pa tudi po deželi in tukaj pri nekterih sadjerejih. Gotovo velika večina imenovanih sort bode dobro plenjala tudi na Koroškem, nasvetovane sorte so toraj kaj vredne, da se tudi pri nas sadijo.

Za poduk in kratek čas.

Slovenec sem!

(Zložil J. Gomilšak.)

Slovenec sem!	Slovenec sem!
Tako je mati djala,	Jaz ljubim očetnjavo
Ko me je dete pestovala;	Gorim za njeno čast in slavo;
Zatorej dobro vem:	Kar čutim, to povem:
Slovenec sem!	Slovenec sem!
Slovenec sem!	Slovenec sem!
To jasna pamet v glavi,	Od zibelj do groba
To v srcu blagi čut mi pravi;	Ne gane moja se zvestoba,
S ponosom reči smem:	Da vsikdar reči smem:
Slovenec sem!	Slovenec sem!

* (Koliko ljudi se vozi vsako leto po avstrijskih železnicah?) Vsako leto se jih prepeljuje nekoliko nad 37 milijonov, najmanj se jih je prepeljalo l. 1872. namreč 36.6 milijonov, največ l. 1873. namreč 40.6 milijonov; največji razloček v številu znaša torej 6 milijonov; najmanjši pa 300.000. Število je od l. 1873.—1877. padalo, od 1877.—81. pa večje postajalo; posebno zdatno za 3.4 milijonov ali za 9.2% se

je zvečšalo od l. 1880—81. Za lanskih 40.3 milijonov oseb (peršon) so dobile železnice 47.9 milijonov goldinarjev; vsaka oseba (peršona) je torej plačala 1 gld. 19 kr. za vožnjo.

* (Rudolfova železnica) je pod liberalno vlado vsako leto po 5-6 milijonov naših davkov požrla. Odkar jo je pa sedanja vlada dobila v svoje roke, veliko več nese na leto. Celo lansko leto se je prepeljalo 1,215.607 oseb in 1,495.461 ton tovorov. Dohodki za osebe so znašali 1,334.254 gold., za tovore 3,447.384 gold., skupno torej 4,781.638 gld.

Smešničar.

Deklica prosi premožno gospodinjo za botro, ta se pa brani rekoč: Ti boš že našla drugo, bolj mlado žensko za botro. Deklica odgovori: Prosim vas, bodite moja botra, le oblačilo mi kupite, na denarje bodem že počakala.

Kaj je novega križem sveta?

* (Nekaj veselega.) Deželni naš predsednik je okrajnim glavarjem poslal ukaz, v katerem jim resno zaukazuje, naj duhovne z vso močjo podpirajo, da se bojo nedelje in prazniki bolj vestno posvečevali. — Okrajni glavar v Št. Vidu je občinskim županom ojstro naročil, naj ne pripuščajo, da bi ljudje v divjem zakonu živeli, naj se ali vzameta ali pa naj gresta vsaksebi. — Oba ukaza sta res črno zadela; le to Bog daj, da ne ostaneta mirno na papirju!

* Smo slišali, da je neki slovenski kmet tam za čez Dravo, svojo govedo na živinski trg peljal po tisti stezdi, ktere so zdaj zraven cest naredili in s kamni zavarovali. Neki nemški gospod ga sreča v predmestju in pravi: ali nisi bral, da se po tej stezdi ne sme živina goniti? Kmet pa se je tako le odrezal: „Napis na tablah je nemški — jaz sem pa Slovenec in pridem iz slovenskih krajev — napišite za nas na tiste table slovensko — da bomo mogli brati in po postavah ravnati. Takih možev več, drugih pa menj!

* (Ogenj.) Blizo Hrastovice pri Celovcu je v „Grabenhofu“ pogorelo pohištvo in skedenj; posestnik gosp. Gusel, rojen na Gorenjskem, je bil zavarovan za 8000 gld., pa vendar škoda več znaša. — Pravili so tudi, da je v soboto — 29. aprila — po noči gorelo v Št. Marjeti ali v Trušnjah nad Velikovcem; gotovega nam pa o tem nihče ni pisal. Škoda!

* (Sv. oče Leo XIII.) so volje, o godu slovenskih apostolov Cirila in Metoda na svitlo dati encikliko ali obširno pismo na ločene Slovane in jih opominjati, naj se povrnejo v katoliško cerkev. Ta enciklika pride na svitlo v Rimu iz tiskarne verne propagande v 1,500.000 iztisih. Bog daj svoj blagoslov; zedinjenje bi bilo največa sreča za ves slovanski svet!

* (Turn stolne cerkve) v Celovcu je imel že oškodovano streho, bilo je treba popraviti jo, posebno jo vnovič namazati z oljnato barvo. Prišel je nek mojster klempar g. Pircher iz Štajerskega v Cmreku doma, in se ponudil, da bode streho popravil brez vsega lesovja. Dokazal je

tudi pisma, da ni slepar in da je že na več krajeh turne tako pobarval in popravil. Ko je dobil dovoljenje, privezal je na turnsko zvezdo debelo vrv, na vrv pa dilico, na kateri sedi; na tej dilici je pribito motovilo, ktere ga z roko goni ali vrtil, tako da se vrv zdaljša ali skrajša, in da se more višej vzdigniti ali nižej spustiti. Tako na dilici sedé maže turn, gleda na ljudi, ki ga od spodej občudujejo, in jih z roko prijazno pozdravlja. Temu se res v glavi ne vrtil! Delo je dokončano in turn se v sivočrni barvi lepo sveti. Naj bode ta mojster vsem priporočen, ki hočejo stolp ali turn popravljati.

* (Bčelarji, kje ste?) Na Dunaji je bila bčelna razstava; od vseh krajev so bčelarji pripeljali svoje sodove, da so jih ljudje ogledovali in občudovali. Slednjič so se delile tudi premije. Veselilo nas je, da je iz Kranjskega bilo premijiranih celo pet, skorej vsi iz Gorenjskega. Korošci! napravite si bčel; bote imeli z njimi veselja in dobička!

* (O g r o m n a o b r a v n a v a.) Na Dunaji se obravnjuje tožba zoper ljudi, ki so obdolženi, da so veliki požar v „Ringtheatru“ tako ali tako zakrivali. Obtoženih je osem, med njimi tudi župan mesta Dunaja, gosp. dr. Newald; prič pa je poklicanih že več ko 50. Obravnava bode še le sred meseca majnika končana. Vse radovedno čaka, kaj se bode iz te moke speklo.

* (Vincencijevo društvo.) V Ljubljani je umrl upokojeni gospod župnik in hišni posestnik Anton Jerina. Rajni je bil rojen Krakovec in jako dobrodelen in blag mož. V svojej oporoki imenoval je glavnim dedičem svojega premoženja deško sirotišnico družbe sv. Vincencija, katere predstojnik je gospod kanonik dr. Gogala. Temu dobrodelnemu zavodu pripade tudi hiša ranjcega na Emonskeji cesti števil. 4. — Tudi v Celovcu imamo tako društvo sv. Vincencija. To društvo je kupilo hišo in vrt za 10.000 gld., ktere je še dolžno. V tej hiši so usmiljene sestre, ki hodijo bolnikom streč, ubogim zastoj, drugim za zmerno plačilo. V tej hiši je tudi izba za uboge študente, ki podpre potrebujejo, in izba za male fante, ki nimajo nikamur iti. To društvo se živi samo od milodarov, bodi torej vsem srčno priporočeno, da bode spet več študentov, ki se učijo na duhovni stan.

* (Krčmarji pozor!) Nek prav gospoško in galantno oblečen gospod pride k oštirju Schober na Rudi, si da lepo postreči in še čez noč tam ostane, tako da je njegova rajtenga iznašala 4 gld. 50 kr. Kar jo gospodič popihne in zibne, da nihče ne ve kam. Gospod Schober naj se pa obriše ali pa v dimnik zapiše. Zatorej krčmarji pozor! Ne vse, kar se sveti, je zlato, in ne vsak, ki mustače viha in očala nosi, ni poštenjak.

* (Peticije.) Iz Kranjskega, Štajerskega in Primorskega se den na den oglašajo občine in svoje peticije ali prošnje pošiljajo na Dunaj, naj se ravnopravnost vpelje v slovenske šole in uradnije in naj se viša nadsodnija napravi v Ljubljani. Iz Koroškega so se do zdaj oglasile občine na Jezeru in v Medborovnicah (Seeland u. Unterferlach) in nekaj posestnikov iz Št. Lenarške fare blizu Podkloštra.

* (Star primicijant.) Gospod Rudolf Hasert v Gradcu, že 69 let star, je imel v Kloštru Maria Rain blizu Gradca novo sv. mešo. Bil je prej protestantski pridigar. Ker je pa iskal resnico, jo je našel v katoliškeji cerkvi, ter službo odložil in postal katoličan. Krivej veri slovo dala je potem še njegova gospa z otroci. Pred leti mu je umrla žena, a vdovec je 5. marcija bil za mešnika posvečen. Tudi njegov sin je že blizu 8 let duhovnik in je pri novi meši svojega očeta pridigar. — Tudi v Celovcu imamo v semenišču gosp. bogoslovca, ki je rojen 21. avgusta 1825, torej 57 let star; če Bog da, bode letos primicijant.

* (N a b i r e.) V Ljubljani se nabira potrebni denar za dve vsem Slovincem imenitne in svete napravi. Zidali bojo veliko hišo za vsa slovenska društva in naprave, to bode „Narodni dom“. Postavili bojo očetu Slovencev slavnemu dr. Janezu Bleiweisu krasen spomenik, tudi za vse Slovence imenitna namera. Veselo darujejo Slovenci od vseh krajev, tudi iz Koroškega, svoje darove, vsak po svoji moči in volji; tudi nar manjši darček prav pride: kamen do kamena palača, zrno do zrna pogača. — Te dve napravi bodete kinč, veselje in slava celemu slovenskemu rodu.

* (Z o p e r p o t e p i n e.) Minister Taaffe je po c. k. namestništvih dal vsem okrajnim glavarjem ukaz, naj strogo postopajo s potepini in lenuhi, kateri prebivalstvo toliko nadlegujejo. Ako pa sedanje postave ne bi zadostovale, to zalego iztrebiti, hoče državnemu zboru v tej zadevi nove predloge storiti. To je vest, katero gotovo vsak poštenjak z veseljem pozdravlja.

Zavoljo pomanjkanja prostora izpustili smo več dopisov, katere prinesemo v prihodnji številki.

Za spominek rajnega gosp. fajm. Jošta so darovali:

Č. g. K. M.	2 gold.
„ „ Z. F.	1 „
„ „ P. A.	1 „
Prej.	34 „
	Skupaj . 38 gold.

Tržna cena po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trig		Belak		Pliherk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	4 55	5 —	4 20	4 39	—	—	—	—	5 —	4 50	4 38	—	—	—	—	—
Rž	3 26	3 60	2 95	3 17	—	—	—	—	3 30	3 50	3 06	—	—	—	—	—
Ječmen	2 75	3 —	3 —	2 92	—	—	—	—	—	2 70	2 72	—	—	—	—	—
Ajda	2 29	2 50	2 70	2 56	—	—	—	—	—	2 50	2 41	—	—	—	—	—
Oves	1 76	2 —	1 90	1 83	—	—	—	—	2 —	1 90	1 78	—	—	—	—	—
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	4 63	—	4 50	4 27	—	—	—	—	—	4 60	4 53	—	—	—	—	—
Turšica	2 66	3 —	2 70	2 74	—	—	—	—	2 80	2 60	2 73	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—